

HERBERGSLIV under covid-19

AUGUSTINUS FONDEN

STIFTET 25. MARTS 1942

WeShelter

Socialt arbejde siden 1893

Herbergsliv under covid-19

Udgivet af WeShelter, juli 2021

Forfattere: Anna Tufte og Lise Larsen

Illustrationer: Clara Jetsmark

WeShelter

Gl. Køge Landevej 137

2500 Valby

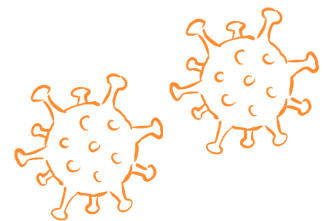
Tlf: 36161113

E-mail: kontakt@weshelter.dk

Rapporten kan downloades på www.weshelter.dk

INDHOLD

Forord.....	1
Sammenfatning.....	2
Indledning	3
Kapitel 1. Begrænset adgang til fællesskaber.....	5
Kapitel 2. Nedlukningen har styrket fællesskabet på ungeherberget.....	9
Kapitel 3. Hjemløseerfaringer nyttige under covid-19.....	10
Kapitel 4. Stilstand og tilbagegang.....	13
Kapitel 5. Tab af mening i hverdagen.....	17
Kapitel 6. Forbruget af rusmidler er både steget og faldet.....	20
Kapitel 7. Covid-19 giver tid og ro til positive forandringer	22
Opmærksomhedspunkter.....	26
Undersøgelsesdesign	28
Litteratur	31

FORORD

Hjemløse beboere på herberger har under nedlukningen været hæmmet af en begrænset adgang til at være med i fællesskaber. Det er et af resultaterne i denne rapport om herbergsliv under covid-19.

Den begrænsede adgang gælder både fællesskaberne med de andre beboere og fællesskaberne i det omkringliggende samfund. Det har bidraget til øget ensomhed og social isolation blandt en gruppe mennesker, der i forvejen lever yderst på kanten med få sociale relationer og uden for samfundets fællesskaber. Ofte med psykiske eller fysiske problemer og et højt forbrug af rusmidler.

Fra WeShelters sociale arbejde siden 1893 ved vi, at hjemløse ofte ikke kun mangler en bolig, men også en plads i fællesskabet. I vores arbejde ser vi igen og igen, at såvel hjemløshed som overgangen fra herberg til egen bolig er forbundet med ensomhed og social isolation. Vi ser også, at manglende netværk er medvirkende til fornyet hjemløshed. Aftrykket fra Covid-19 gør, at vi nu og her og med det samme skal gøre en ekstra indsats for at skabe og understøtte fællesskaber, venskaber og relationer for hjemløse beboere på herberger.

Undersøgelsen har en eksplorativ tilgang og peger på flere aspekter af herbergsliv under covid-19. Nogle beboere har fundet ro og tid til positive forandringer. Andre har oplevet, at deres erfaringer med hjemløshed, udsathed og kaos har rustet dem til at tilpasse sig tilværelsen under krisen. Nogle har øget deres forbrug af rusmidler, da rusmiddelbehandlingen ikke har kunnet opretholdes med samme effekt. Andre har reduceret deres forbrug, da adgangen til rusmidler og fællesskaberne omkring dem er blevet besværliggjort. Forskellighed er således en nøgle til forståelse og handling, når det drejer sig om herbergsliv under covid-19.

Undersøgelsen har et anvendelsesorienteret sigte. Derfor følges resultaterne op af en række opmærksomhedspunkter, som er målrettet ansatte, frivillige og ledere på herberger og andre socialarbejdere. Opmærksomhedspunkterne peger på steder, hvor en særlig indsats er påkrævet efter covid-19, eller hvis vi ulykkeligtvis må lukke ned igen.

Efter nedlukningen vil mange beboere opleve en forandret virkelighed. Alt åbner på samme tid, og vi skal være opmærksomme på, at det kan være overvældende. Vi skal også være opmærksomme på, at beboeres ønsker om og behov for støtte kan være væsentligt ændret. Nogle ønsker at genoptage kontakt til nære relationer, mens andre har behov for støtte til at håndtere psykisk mistrivsel, som er opstået eller forværret under krisen.

Andre har brug for støtte til at fortsætte i nye positive spor. Et stort arbejde ligger derfor foran os alle. Både foran beboere, ansatte, frivillige og ledere på det sociale område. Med denne undersøgelse er mit håb, at vi med afsæt i handlekraft, håb og selvbestemmelse sammen kan komme længere med at afbøde krisens konsekvenser.

Tak til først og fremmest de beboere, som har delt deres oplevelser og betragtninger om herbergsliv under covid-19. Mange slags tak også til ansatte, frivillige og ledere, som har deltaget i undersøgelsen. Særlig tak til Augustinus Fonden for at gøre undersøgelsen mulig.

Ole Abildgaard Mikkelsen
Direktør, WeShelter

SAMMENFATNING

Denne rapport indeholder resultaterne af en interviewundersøgelse, hvor 48 beboere, ansatte, frivillige og ledere på herbergerne RG60 på Nørrebro og Kollegiet Gl. Køge Landevej i Valby har deltaget. Undersøgelsen peger på:

Begrænset adgang til fællesskaber: Nedlukningen begrænser beboeres adgang til fællesskaber og socialt samvær. For beboere, hvis primære netværk er på herbergerne, begrænser særligt lukkede fællesrum den sociale kontakt. For dem, som plejer at deltage i fællesskaber uden for herberget, f.eks. gennem sport, fester, biblioteker og beskæftigelse, er kontakten til det omkringliggende samfund blevet mindre. Mange aktiviteter har været lukkede. Den sociale isolation og den oplevede ensomhed er i den forbindelse øget under nedlukningen.

Nedlukningen har styrket fællesskabet på ungeherberget: De fysiske rammer på RG60 gør, at nedlukning af bestemte områder ikke er mulig. Adgangen til herbergets fællesarealer er derfor som normalt. Betydningen af fællesarealerne er dog særligt stor under covid-19. Fordi mange unge på RG60 er afskåret fra deres kontakt til omverdenen, er muligheden for socialt samvær på herberget særligt attraktivt.

Hjemløseerfaringer er nyttige under covid-19: Erfaringerne fra livet i hjemløshed giver nogle beboere særlig værdi under nedlukningen. Livet i hjemløshed, udsathed og kaos omfatter ofte løbende tilpasning til nye situationer, uforudsigelighed og social isolation. Disse livserfaringer giver nogle beboere særlige forudsætninger for at håndtere og tilpasse sig tilværelsen under nedlukningen, herunder den sociale afstand.

Stilstand og tilbagegang: Mange arbejdsgange er blevet ændret under nedlukningen. Både internt på herbergerne og i det øvrige offentlige og private hjælpesystem. Ændringerne vanskeliggør det socialfaglige arbejde med beboerne og deres ønsker for forandring. Nogle beboere befinder sig således i en stilstand eller endda tilbagegang, hvilket er til stor ærgrelse og frustration for både beboere og ansatte.

Tab af mening i hverdagen: Covid-19 giver følelsesmæssige reaktioner blandt beboerne. Nogle bliver bange for sygdommen og påvirkes af dens konstante tilstedeværelse i medier og samtaler. Andre reagerer i højere grad på sygdommens konsekvenser for deres hverdagsliv. Flere oplever en betydelig trivselspåvirkning og beskriver følelser af isolation, ensomhed, træthed, stress og et tab af mening i hverdagen.

Forbruget af rusmidler er både steget og faldet: Forbruget af rusmidler forandrer sig under nedlukningen. For nogle stiger forbruget, fordi den igangværende rusmiddelbehandling ikke kan opretholdes med samme effekt, da den går online. Andres forbrug daler. Både fordi adgangen til rusmidler er besværliggjort under covid-19 og i kraft af, at fællesskaberne omkring rusmidlerne ikke er til stede i samme omfang.

Covid-19 giver tid og ro til positive forandringer: I takt med, at mange aktiviteter er aflyste og ændrede, er der ekstra tid og ro til at skabe positiv forandring i livet. Nogle beboere på herberger bruger tiden til at fordybe sig i ellers udfordrende ting som et svært fag i skolen eller omfattende huslige opgaver. Nogle begynder på et studie, og andre får helt nye interesser.

INDLEDNING

I februar 2020 kommer den verdensomspændende virus covid-19 til Danmark. Den 11. marts bliver Danmark lukket ned. Hele befolkningen forsøger i den efterfølgende tid at navigere i en ny tilværelse med restriktioner og periodevis nedlukning af samfundet. Det får konsekvenser for mange, også for hjemløse beboere på herberger.

På landets herberger bliver det sociale arbejde omlagt, da covid-19 rammer. Det betyder blandt andet, at sagsbehandlere ikke kommer på besøg som før, at rusmiddelbehandling går online, og at beboeres kontakt til ansatte må foregå på afstand og i mindre omfang. Herbergerne indfører også individuelle restriktioner som eksempelvis periodevis nødbemanding og lukning af fællesrum. Både samfundets og herbergernes restriktioner ændrer sig løbende afhængigt af smittetryk og pandemiens udvikling.

Hjemløse, der bor på herberg, befinder sig i en udsat position. Ud over hjemløshed kæmper mange med komplekse problemstillinger som begrænset netværk, ringe tilknytning til arbejdsmarkedet, højt rusmiddelforbrug og ensomhed. I lyset af covid-19 og de medfølgende restriktioner om blandt andet at begrænse kontakt til andre mennesker, rejser spørgsmålet sig, hvordan herbergsbeboere oplever den nye tilværelse.

WeShelter ønsker med denne undersøgelse at bidrage med viden om, hvordan herbergsbeboere forholder sig til og håndterer den nye virkelighed, og hvordan det påvirker dem og deres hverdag. Gennem kvalitative interviews deler beboere fra ungeherberget RG60 på Nørrebro og herberget Kollegiet Gl. Køge Landevej i Valby erfaringer og oplevelser. På RG60 bor der 24 unge i alderen 18-29 år. På Kollegiet bor der 97 hjemløse over 25 år – 23 mænd og kvinder i en botilbudsafdeling (§107) og 74 mænd i en herbergsafdeling (§110).

KVALITATIVE INTERVIEWS MED 48 PERSONER

28 ENKELTINTERVIEWS

med 9 beboere fra RG60
og 19 fra Kollegiet

2 FOKUSGRUPPEINTERVIEWS

med 10 ansatte

2 FOKUSGRUPPEINTERVIEWS

med 7 frivillige

2 INTERVIEWS

med 3 ledere

Formålet med undersøgelsen er at indsamle viden om beboernes hverdag før og efter covid-19 for at blive klogere på, hvordan pandemien påvirker hverdagen. Viden der kan bruges i fremtiden post covid-19 og i tilfælde af nye nedlukninger. Derudover giver undersøgelsen inspiration og løsningsforslag til det generelle socialfaglige og frivillige arbejde blandt hjemløse og udsatte.

Rapporten indeholder syv kapitler med resultater koblet til gennemgående temaer fra interviewene. Resultaterne bliver løbende sammenholdt med andre studier samt perspektiver fra ansatte og frivillige. Rapporten rundes af med en række anvendelsesorienterede opmærksomhedspunkter målrettet medarbejdere og ledere på herbergsområdet. Opmærksomhedspunkterne er udarbejdet på baggrund af interviews med beboere, medarbejdere og ledere på de to herberger og efter fælles drøftelse på to workshops med medarbejdere på de to herberger.

Undersøgelsen er finansieret af Augustinus Fondens akutpulje til sociale indsatser under covid-19-krisen. Puljens formål er at støtte projekter, der afhjælper situationen under covid-

19-krisen for særligt sårbare grupper i Danmark og resten af verden. Tak til Augustinus Fonden for støtten.

Vi skylder også en stor tak til undersøgelsens deltagere for at dele erfaringer og holdninger. Uden jer var denne undersøgelse ikke mulig.

Læsevejledning:

- De 28 interviewede beboere omtales i rapporten både som deltagere og beboere.
- Beboerne fra Kollegiet bliver omtalt som en fælles gruppe. Det skelnes således ikke mellem beboere fra §107 og §110.
- Alle deltagere er givet et pseudonym.
- I denne rapport går vi ikke i detaljer med de forskellige perioder, hvor covid-19 var mere eller mindre frembrusende. Vi bruger ordet 'nedlukningen' som generel betegnelse for den tid, det danske samfund har været underlagt covid-19-restriktioner.
- Rapporten er skrevet med ønsket om, at den skal kunne læses af både læsere med viden på hjemløseområdet og af læsere med generel interesse for feltet.

KAPITEL 1. BEGRÆNSET ADGANG TIL FÆLLESSKABER

Nedlukningen begrænser beboeres adgang til fællesskaber og socialt samvær. For beboere, hvis primære netværk er på herbergerne, begrænser særligt lukkede fællesrum den sociale kontakt. For dem, som plejer at deltage i fællesskaber uden for herberget, f.eks. gennem sport, fester, biblioteker og beskæftigelse, er kontakten til det omkringliggende samfund blevet mindre. Mange aktiviteter har været lukkede. Den sociale isolation og den oplevede ensomhed er i den forbindelse øget under nedlukningen.

Begrænset adgang til herbergets fællesskaber

Myndighedernes restriktioner og anbefalinger har ændret sig flere gange siden covid-19 pandemien ramte Danmark. En anbefaling er dog gennemgående: anbefalingen, og til tider påbuddet, om begrænset social kontakt. Det er en udfordring for mange herbergsbeboere. Deltagerne i undersøgelsen har meget forskelligt omfang af socialt samvær før covid-19. Derudover er de fysiske rammer på de to herberger, hvor undersøgelsen er gennemført meget forskellige. Det har betydet, at restriktionerne kommer forskelligt til udtryk på de to steder.

På trods af forskellige udgangspunkter udtrykker alle deltagere, at de under covid-19 har set færre mennesker end før. Det skyldes både lukkede fællesarealer på herberget, manglende aktiviteter inden og uden for herbergerne samt frygt for smitte. På Kollegiet er der længere perioder under nedlukningen, hvor det centrale fællesareal, caféen, er lukket, og beboernes færden er reduceret til den gang, de bor på. Undersøgelsen viser, at caféen spiller en vigtig rolle for beboernes sociale kontakt og mulighed for fællesskab. Caféen er et sted, hvor mange kommer, og det er et nemt og uforpligtende sted at omgås andre mennesker.

Særligt den lukkede café er derfor til stor ærgrelse for mange. Deriblandt for Rene, som er beboer på Kollegiet:

"Det var et meget stort minus, at vi ikke kunne komme ned i cafeen. Det var forfærdeligt. Det synes jeg var meget slemt (...). Det er ligesom højdepunktet på dagen, at gå ned i caféen og få sig en kop kaffe ik'. Og det kunne vi så ikke under corona lige i starten. Og det må jeg indrømme, det savnede jeg meget." Rene 62 år, beboer på Kollegiet

For beboere der har et stærkt netværk blandt de øvrige på herbergerne, foregår samværet ofte på værelserne. De relationer er fortsat i nogen grad, idet det under det meste af nedlukningen har været tilladt at have to gæster på værelserne. For andre beboere finder samværet primært sted på de større fællesarealer som caféen på Kollegiet. Denne gruppe har dog ikke haft meget socialt samvær under covid-19. Lukkede fællesarealer afskærer dem både fra *dagens højdepunkt* og fra deres primære sociale kontakt. Flere af de beboere, der kun ses med andre på fællesarealer, udtrykker derudover, at de generelt arbejder med at blive bedre til at indgå i sociale relationer. Manglende adgang til fællesarealerne besværliggør således denne udvikling af deres sociale kompetencer.

Forsvundne relationer

For mange beboere på herberger gælder det, at de har et spinkelt netværk. På grund af rusmiddelforbrug, hjemløshed og psykosociale vanskeligheder har mange svært ved at opretholde nære, langvarige sociale relationer. Mange har derfor deres primære sociale netværk blandt personale og beboere på herberger.

For mange beboere er det ofte en del af deres opholdsplan at skabe en god kontakt til omverdenen, som kan vare ved, når de flytter i egen bolig. Deltagelse i fællesskaber og aktiviteter uden for herberget er derfor et vigtigt redskab i det socialfaglige arbejde.

Blandt undersøgelsens deltagere udtrykker flere, at de før nedlukningen havde god kontakt med omverdenen. Nogle har familie og venner de ses med. Andre kommer på biblioteker og caféer og får socialt samvær fra andre besøgende og ansatte. Andre igen kommer i foreninger og aktivitetsklubber, spiller fodbold og fester uden for herberget, og nogle er i uddannelsesforløb og job. Fælles for de aktiviteter er, at det er en fælles interesse eller sted i livet, som gør, at man bruger tid sammen, og relationer opstår.

Med covid-19 bliver der sat en stopper for mange af disse aktiviteter. Nogle bliver midlertidigt lukket, andre bliver omstruktureret, og beboernes kontakt til det omkringliggende samfund bliver reduceret. Med nedlukning af aktiviteterne forsvinder også mange relationer. To unge mænd, der havde et netværk fra hhv. en idrætsaktivitet og fra fester, fortæller følgende om de relationer:

"Jeg har ikke rigtig haft kontakt til dem fordi corona, du ved. Alle har holdt sig for sig selv. Man må jo ikke være sammen." Yousef 23 år, beboer på RG60.

"De er gået under jorden. Jeg ved ikke, hvordan det går med dem." Mattias 22 år, beboer på RG60.

Restriktionerne viser således, at mange af beboernes relationer er bundet op på at være sammen om fælles aktiviteter. Når aktiviteterne forsvinder og forbliver væk over længere tid, forsvinder nogle relationer også.

Større distance til omverdenen

At tage del i aktiviteter uden for herberget har for nogle beboere en stor betydning for forståelsen af sig selv. Deltagelsen i aktiviteter uden for herberget og kontakten til ikke-udsatte mennesker kan give oplevelsen af at være én blandt mange uden nødvendigvis at skille sig ud eller føle sig særlig udsat. Mange af de aktiviteter, som netop forbinder beboerne med det omkringliggende samfund, bliver imidlertid aflyst og omlagt under nedlukningen. Det betyder, at herberget får en større rolle i hverdagen, og tilværelsen som hjemløs bliver derfor mere tydelig.

Særligt blandt unge hjemløse identificerer flere ikke sig selv som hjemløse. De har derfor et stort behov for at tage del i aktiviteter, der ikke foregår blandt andre hjemløse. For denne gruppe er overgangen fra at være aktiv ude i samfundet til at bruge mere tid på herberget således særlig hård. Mange har et stort ønske om at komme tilbage til en hverdag, som den var før covid-19. En beboer på RG60 italesætter dette ønske således:

"Vi føler os mere alene og uden for samfundet. Vi keder os. Vi vil gerne i gang, vi vil gerne ud. Vi vil gerne ud og se nogle ting og opleve nogle ting. Et 23-årigt menneske kan ikke bare sidde og glo og ikke lave noget. Du må ingenting. Det er ligesom et fængsel på en eller anden måde. Det er et åbent fængsel - et stort, åbent fængsel." Natascha 23 år, beboer på RG60

For nogle af de ældre herbergsbeboere spiller det offentlige rum også en særlig rolle. For dem handler det dog i mindre grad om deltagelse i specifikke aktiviteter, men mere om muligheden for at tage del i samfundet og omverdenen. Det gælder f.eks. at kunne gå på restaurant, på biblioteket og i butikker. Lars som er beboer på Kollegiet fortæller om den uformelle kontakt til andre mennesker i butikker som et afsavn:

"Det svære var, at der var lukket. Det sociale. Ikke venner, dem kunne man ringe til, men det hvor man kommer ud og kigger på butikker og så lige snakker med en salgsassistent, der lige kommer hen og spørger, hvad man leder efter. Det er også meget hyggeligt. Så falder man i snak, og der sker noget andet. Det mangler også." Lars 46 år, Kollegiet.

Covid-19 har således påvirket de beboere, der plejer at have kontakt til omverdenen. Fraværet af aktiviteter, og i nogle tilfælde de dertilhørende relationer, har resulteret i en større distance til omverdenen. Det medfører både en følelse af ikke at opleve noget samt et socialt afsavn. Flere ansatte udtrykker i den forbindelse en bekymring for beboerne. En af dem er Philip, som er ansat på ungeherberget RG60:

"Min bekymring kan godt være, at der er rigtig mange, der mister de fællesskaber, de har uden for RG60, som på mange punkter er sunde. For ellers er man i den der RG60 boble, hvor alle har en eller anden form for udfordring og har det svært. Det er rigtig sundt at møde mennesker, der er på lige fod med dem, men ikke har alle de her problematikker i hverdagen, så man kan spejle sig i nogle andre personer end andre hjemløse." Philip, ansat på RG60.

At flere føler sig afskærmet fra samfundet kan være særlig problematisk for beboere på herberger, fordi det at have et socialt netværk, være i beskæftigelse, eller tage del i det offentlige rum netop er en vigtig del af at finde vejen ud af hjemløshed. Og hvis der er for mange udfordringer, kan det være svært at genfinde motivationen.

Ensomheden er vokset

Begrænset mulighed for at ses og tale med ens primære relationer, hvad end de udspiller sig på fællesarealer, på værelser eller uden for herberget, påvirker manges trivsel og mentale sundhed. Interviewdeltagere fra både Kollegiet og RG60 fortæller, at den manglende kontakt til omverdenen og andre mennesker giver en følelse af tristhed, ensomhed, modløshed og isolation. En beboer fra Kollegiet udtrykker det således:

"Det gør meget, at man må se hinanden, lad os sige det sådan. Nu er det jo for koldt til at sidde udenfor. Det har meget at sige, det der sociale samvær. Det har sgu noget at sige. Og du kan mærke det på kroppen, hvis du ikke har det. Man bliver dybt deprimeret." Jens 55 år, beboer på Kollegiet.

Kollegiets have er normalt flittigt benyttet i sommermånederne, hvilket også er tilfældet i den første covid-tid i foråret og sommeren 2020. Samvær i haven bliver dog mindre attraktivt, da kulden kommer. Da et udbrud af covid-19 rammer Kollegiet over vinteren, bliver mulighederne for socialt samvær indendørs også yderligere begrænset.

På RG60 er forholdene anderledes. Herberget ligger i en mindre bygning, hvor de fysiske rammer vanskeliggør aflukning af fællesrum. Samtidig bor beboerne på to- og tre-personers-værelser. På trods af muligheden for at ses med andre beboere, fylder ensomheden dog også for beboere på RG60.

En deltager, som ellers værdsætter at være social med andre beboere under covid-19, fortæller, at det ikke har været nok for ham. Han savner sine selvvalgte relationer uden for herberget:

"Man bliver jo meget ensom. Jeg bliver også selv ensom. For de her mennesker, jeg bor sammen med, det er ikke nogen, jeg har valgt at bo sammen med. Det er nogen, jeg er blevet sat sammen med, fordi vi er i samme båd. Men de mennesker jeg rigtig gerne vil se, dem kan jeg ikke se så ofte. Så skal man Facetime, og jeg er blevet så træt af det." Mattias 22 år, beboer på RG60.

For Mattias handler det således ikke kun om at være fysisk sammen med andre mennesker, men derimod om at være sammen med dem, som betyder noget for ham. Og fordi han ikke kan det, føler han sig ensom. Ensomhed knytter sig således ikke kun til graden, men også *kvaliteten* af relationerne. Denne kvalitet er dog svær at opretholde online. Flere forsøger at bevare kontakt over telefonen eller sociale medier, men udbyttet er ikke det samme. Mange er blevet trætte af onlinekontakt, og ønsker ikke at benytte det mere end højst nødvendigt:

"Det [online løsninger] ville jeg gerne undvære. Altså det kan bruges en gang i mellem i en snæver vending, men altså nej. Satme nej. Det duer ikke det der. Jeg vil sku hellere sidde over for personen." Peter 60 år, Kollegiet.

Derudover er der – som Onur fortæller – ikke altid så meget at tale om, fordi de fleste ikke oplever meget:

"Nogle gange taler vi i telefon sammen, men samtalerne bliver ikke så dybe. Vi er jo isolerede. Jeg har ikke set dem i lang tid (...). Nogle gange så sidder jeg bare og kigger ind i skærmen og er isoleret selv." Onur 42 år, beboer på Kollegiet.

At kunne være fysisk sammen med folk man kender, opleve ting med dem og være en del af fællesskaber er således et stort afsavn under covid-19.

KAPITEL 2. NEDLUKNINGEN HAR STYRKET FÆLLESSKABET PÅ UNGEHERBERGET

De fysiske rammer på RG60 gør, at nedlukning af bestemte områder ikke er mulig. Adgangen til herbergets fællesarealer er derfor som normalt. Betydningen af fællesarealerne er dog særligt stor under covid-19. Fordi mange unge på RG60 er afskåret fra deres kontakt til omverdenen, er muligheden for socialt samvær på herberget særligt attraktivt.

Glæde over at bo et kollektivt sted

På herberget RG60 er forholdene i høj grad som før covid-19. Beboerne har adgang til fællesarealerne, og kontakten mellem beboerne har kunnet fortsætte. Gæster udefra er dog ikke tilladt. De fleste unge beboere har sædvanligvis deres primære sociale kontakter i det offentlige rum. Fordi mange af de steder de unge normalt mødes er lukket pga. covid-19, må mange imidlertid bruge mere tid med hinanden på herberget. Adskillige deltagere fra RG60 fortæller i den forbindelse om en glæde ved at bo med andre mennesker i en tid med covid-19:

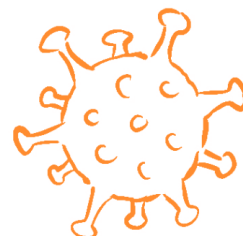
"Jeg er sådan et menneske, der gerne vil være sammen med folk. At bo her har gjort, at man ikke følte sig alene (...). Hvis jeg havde boet alene i en lejlighed, ville jeg nok have følt mig meget alene." Christian 19 år, beboer på RG60.

"Jeg tror også, jeg var gået ned med flaget, hvis jeg var helt alene. Hvilket mange mennesker er, det er ret normalt. Så på den måde føler jeg mig lidt blessed, at jeg bor et kollektivt sted med flere mennesker. Så jeg stresser heller ikke med at finde et sted. Jeg sagde til min sagsbehandler 'du behøver ikke stress, for lige nu er det fint nok, at jeg bor her.'"

Mattias 22 år, beboer på RG60.

Nedlukningen af samfundet har tydeliggjort nogle beboeres glæde ved at bo sammen med andre. Flere unge fortæller, at de har mærket afsavnet til de fællesskaber, de normalt tager del i uden for herberget. Men som Mattias fortæller, har det at høre om andre, som er påvirkede af ensomhed i denne tid, gjort ham særligt glad for ikke at bo alene under covid-19.

Flere af undersøgelsens deltagere fra Kollegiet har også udtrykt en glæde ved at bo sammen med andre. Her hænger det dog sammen med, at netop det sociale samvær er blevet besværliggjort af restriktioner. Det får betydningen af fællesskaberne til at træde frem. De konkrete fysiske rammer på det enkelte herberg har således en betydning for, hvilke restriktioner covid-19 medfører og dermed også, hvordan beboere bliver påvirket.

KAPITEL 3. HJEMLØSEERFARINGER NYTTIGE UNDER COVID-19

Erfaringerne fra livet i hjemløshed giver nogle beboere særlig værdi under nedlukningen. Livet i hjemløshed, udsathed og kaos omfatter ofte løbende tilpasning til nye situationer, uforudsigelighed og social isolation. Disse livserfaringer har givet nogle beboere særlige forudsætninger for at håndtere og tilpasse sig tilværelsen under nedlukningen, herunder den sociale afstand.

Flere er vant til at være alene

De foregående kapitler viser forskellige måder, hvorpå covid-19 påvirker deltagernes hverdag. Der er imidlertid også nogle, som giver udtryk for, at covid-19 ikke har den store påvirkning på deres hverdag. Det er personer, for hvem hverdagen også før covid-19 var stille, samt personer, som også tidligere har brugt meget tid alene og hurtigt kan tilpasse sig en ny situation. To beboere fortæller følgende om deres hverdag efter covid-19 ramte:

"Jeg synes ikke corona har ændret så meget, fordi jeg ikke lavede så meget i forvejen."
Christian 19 år, beboer på RG60.

"Jeg har det sådan set meget godt i mit eget selskab. Så på den måde generede det overhovedet ikke mig. Jeg laver jo varm mad hver dag selv alligevel (...). Og det har heller ikke generet mig, det med at holde afstand og alt muligt, og spritte af."
Jesper 53 år, beboer på Kollegiet.

Mange af deltagerne beskriver, at de bruger det meste af deres tid på herbergerne under covid-19. På Kollegiet, hvor fællesarealer lukker ned, og beboerne så vidt muligt skal holde sig for sig selv, er der flere, der udtrykker, at de har det okay med situationen. Både beboere som Jesper, som har det fint alene, men også andre, som har et større socialt behov. Det skyldes dels, at der er en forståelse og respekt for sundhedssituationen, men også at mange i denne målgruppe er vant til at bruge meget tid alene. En deltager reflekterer over dette:

"Jeg har ikke syntes, at det har været skide sjovt ikke at kunne se min datter. Men igen, når man bor på et herberg, så er vi jo rimelig godt rustet til sådan en situation, fordi vi godt kan være alene. (...). Hvis det endelig skal være, at vi er i den situation, hvor de siger 'du skal være på dit værelse alene', så nå okay. Det synes jeg fandme, folk er gode til. Det synes jeg også selv, jeg er god til. Så er det sådan, det er, satans også ik. Men så griber man fat i det, man nu har på værelset – oprydning eller musik, får læst, får ringet rundt eller får sluppet af. Får taget det lange bad, får endelig rensset de negle og klippet næsehår, som man har villet i lang tid." Claus 50 år, beboer på Kollegiet.

Han siger videre:

"... Det var jo ikke for godt, sådan som det var, før vi rykkede ind [på herberg]. Det er jo kun blevet bedre af at have et værelse, en seng, bad, toilet og spisemuligheder. Så som gruppe tror jeg ikke, at vi har været hårdest ramt. Men derfor er det jo stadigvæk hårdt for os alle. Det er ikke for at sige, at det glider af, men der er nok samfundsgrupper, der har haft sværere ved at takle det." Claus 50 år, beboer på Kollegiet.

Claus mener således, at fordi han selv og andre herbergsbeboere har erfaringer med at være alene, gør det dem bedre rustet til at klare en nedlukning, der besværliggør socialt samvær. Det omfatter særligt ældre beboere. For flere af dem er tilværelsen på et herberg med eget værelse og adgang til toilet og mad forbundet med ro og en forbedring i deres liv. Flere fortæller, at de har oplevet værre perioder end denne covid-tid. Det betyder ikke, at de

oplever det som optimalt at leve med covid-19, men blot at de har nogle erfaringer, der hjælper dem i denne situation.

Hurtig tilpasning

Udover at være gode til at være alene, er mange beboere generelt gode til at tilpasse sig den nye virkelighed, de befinder sig i. En deltager udtrykker blandt andet følgende:

"Hele min hverdag ændrede sig jo. Den vendte hele bøtten i vejret på mig. Jeg kunne jo ikke de ting, jeg plejede at gøre. Alt hvad jeg gjorde herude, det blev jo næsten taget fra mig. Det måtte jeg jo så gøre udenfor eller et andet sted, når jeg jo ikke kunne gøre det her."

Interviewer: Hvordan havde du det med det?

"Det var jo helt i orden, altså det måtte jeg jo bare acceptere. Sådan er det. Når det er en sygdom [covid-19], så er det en sygdom. Så er der jo ikke noget at gøre ved det. Man kan jo ikke lave om på noget, som man ikke kan se, hvad er for noget." Gustav 65 år, beboer på Kollegiet.

En anden beboer siger følgende:

"... Jeg klarer det sgu okay. Jeg synes selv, jeg er glad lige nu. Det er ikke fordi, det er super hårdt. Man skulle lige vænne sig til den nye livsstil, man nu skulle leve. Men når man havde været der i et stykke tid, synes jeg ikke, det var noget." Simon 27 år, beboer på RG60.

Der er ingen tvivl om, at alle interviewdeltagere hellere vil have været foruden covid-19. Men alle accepterer situationen og håndterer den med de redskaber, de hver især har. Det gælder også ift. konkrete restriktioner. Her fortæller Lars om besøg på tværs af gangene på Kollegiet:

"Jeg plejer at komme ned til en, der hedder Jørgen. Så sidder vi og snakker. En ældre mand jeg har et godt forhold til. Men så måtte vi ikke komme ind på deres gang, fordi de var de mest sårbare. Det var lidt svært. Men så gik vi ud foran og snakkede med ham ud ad vinduerne. Vi skulle nok finde måder." Lars 46 år, beboer på Kollegiet.

En del af de ældre interviewdeltagere har erfaringer, som har været gavnlige for at håndtere nedlukningen. Når nogle siger, at hverdagen ikke har ændret sig meget, betyder det ikke nødvendigvis, at den i praksis ikke har ændret sig, med derimod, at foranderlighed ikke er nyt for dem. De kan tilpasse sig en ny virkelighed og håndtere den, med de redskaber de har.

Krisekompetencer træder frem i andre covid-19 studier

Kompasset, et tilbud for hjemløse migranter under Kirkens Korshær, udgav i november 2020 en rapport med deres erfaringer fra arbejdet med hjemløse migranter under covid-19. Den viser bl.a., at mange af de hjemløse migranternes hverdag, også før covid-19, var præget af krise og kaos, frem for balance og forudsigelighed. For mange af dem er covid-19-krisen dermed en tilføjelse til et i forvejen kaospræget liv.

En anden igangværende undersøgelse fra Center for Rusmiddelforskning "Coronakrisen og social marginalisering" viser til sammenligning, at mange socialt udsatte trækker på erfaringer fra et udsat liv, for at komme igennem aktuelle kriser som en covid-19-nedlukning. Disse to undersøgelser bakker således op om dette kapitels pointe om, at nogle hjemløse herbergsbeboere har livserfaringer, som de har kunnet gøre brug af i denne tid, for at komme igennem bedst muligt.

KAPITEL 4. STILSTAND OG TILBAGEGANG

Stilstand og tilbagegang: Mange arbejdsgange er blevet ændret under nedlukningen. Både internt på herbergerne og i det øvrige offentlige og private hjælpesystem. Ændringerne vanskeliggør det socialfaglige arbejde med beboerne og deres ønsker for forandring. Nogle beboere befinder sig således i en stilstand eller endda tilbagegang, hvilket er til stor ærgrelse og frustration for både beboere og ansatte.

For lang pause

Når et menneske i hjemløshed tager ophold på et herberg, er der et indledende møde, hvor de giver socialarbejderen indblik i deres situation, og sammen besluttet det, hvad der skal arbejdes med i tiden på herberget. For de fleste er målet at komme i egen bolig. Men der kan også være ønsker om at få et job, starte på en uddannelse, øge sociale kompetencer eller begrænse forbruget af rusmidler. Personalet arbejder med en opholdsplan for hver beboer, og meget af dette arbejde foregår i samarbejde med kommunen, der yder fremskudt sagsbehandling på herberget. Under covid-19 er mange af disse arbejdsgange forandret.

Mange kommunale indsatser har været periodevis lukket. I andre perioder er kontakten foregået online og per telefon.

Nedlukningen i foråret 2020 medfører, at mange indsatser må omstruktureres. Mange opgaver bliver derfor sat på pause. For herbergsbeboere gælder det blandt andet møder med sagsbehandlere og forløb i jobcentre. Det er for nogle beboere en lettelse, der giver ro og overskud. En ansat beskriver den første covid-19 tid for jobsøgende beboere således:

"Jeg husker netop det der med, at der var lidt en lettelse i starten, fordi jobcentre... Der var ikke noget, man hele tiden skulle eller skulle have været til. Der var ikke alle de der sanktioner, så det har været en virkelig rar ting i starten. Hvor de der krav, som de unge kan have svært ved at leve op til, ikke rigtigt var der." Jette, ansat på RG60.

Denne pausetilstand blev dog for lang for flere. Det fortæller to beboere fra RG60 om:

"Altså jeg kan sige det på den måde, at lockdown har hjulpet mig til ligesom at finde mig selv. Men nu hvor jeg føler, jeg har fundet mig selv, så er det bare irriterende, at det bliver ved." Mattias 22 år, beboer på RG60.

"Jeg synes, det har været en alt for lang pause. For jeg vil gerne i gang igen. Jeg vil gerne søge ind på en skole, og jeg vil gerne have råd til bøgerne. Der er mange ting, jeg gerne vil nå. Jeg vil også gerne få sparet op, så jeg har noget depositum. Der er mange ting." Yasmin 23 år, beboer på RG60.

Mange unge har drømme og håb for fremtiden. Unge i hjemløshed er ingen undtagelse. Unge i hjemløshed kæmper dog ofte med mange komplekse problemstillinger, som gør, at drømmen om f.eks. en uddannelse eller et job kan være sværere at opnå. Derudover kan deres motivation for og tro på forandring også være forskellig fra dag til dag.

Når beboere som Mattias og Yasmin udtrykker en lyst til at gøre noget aktivt for en forandring, vil personalet normalt udnytte denne motivation for forandring og træde til og understøtte den proces, herunder samarbejdet med eksterne aktører som jobcenter og sagsbehandler. Fordi kommunale arbejdsgange er blevet ændret under covid-19, er denne proces blevet yderligere besværliggjort. Det har skabt frustration. I nogle tilfælde har det også været med til at forlænge nogle beboeres tid som hjemløse.

Jette, som er ansat på RG60 beskriver, hvordan covid-19 udfordrer forandringsprocesser:

"Den negative konsekvens [ved covid-19] er også, at det er en målgruppe, som går fra det kaotiske til at have motivation for noget forandring. Og den forandring er jo næsten umulig, fordi der er ikke noget, der kan lade sig gøre. Der er ikke noget, der er åbent, man kan ikke møde op nogen steder. Så hele processen er jo blevet besværliggjort, og så taber man motivationen. 'Nu vil jeg gerne noget'. Jamen det kan du så ikke, fordi der er lukket. Jeg tænker, at det skal da nok komme retur, men den der proces bliver jo i den

grad forlænget. (...). Og vi ved jo godt, at alle er pressede og arbejder hjemme, og alting er mere besværligt. Det går bare ud over en udsat målgruppe, det gør det bare."

Jette, ansat på RG60.

Hjælpesystemet er afgørende for beboeres forandring

Blandt de ældre deltagere i undersøgelsen er der færre, som udtrykker ønsker om mange forandringer. Blandt de interviewede beboere på Kollegiet fylder ønskerne om bolig og job mest. Også her har mange behov for støtte fra de ansatte, men under covid-19 har der på Kollegiet været restriktioner, der har påbudt en større distance mellem beboere og ansatte end normalt.

Selvom de fleste beboere fortæller, at personalet har gjort det godt under omstændighederne, har den manglende kontakt haft konsekvenser for nogle. En af dem er Onur.

Onur har mistet sit job under covid-19 og vil meget gerne have et nyt. Men i første omgang handler det for ham om at få kontanthjælp. Den proces bliver dog både påvirket af kontaktpersonens begrænsede fremmøde og ændrede kontaktmuligheder hos kommunen:

“Grunden til at det [udvikling i sag om kontanthjælp] tager så lang tid er, at jeg ikke kan kontakte nogen i kommunen. Alt sendes over e-mail. Og jeg skal vente på, at min kontaktperson kommer på arbejde, og nogle gange kommer han om aftenen. Og kommunen arbejder ikke om aftenen. Så jeg venter i hvert fald en eller to uger. Så virussen gør, at det tager længere tid. Min kontaktperson har én tid, og kommunen har en anden tid. Og nogle gange er det ikke meget tid, kommunen har.” Onur 42 år, beboer på Kollegiet.

For Onur er det både de ændrede arbejds gange hos kommunen og blandt personalet på herberget, som gør det svært for ham at rykke på sin situation. Covid-19 og konsekvenserne heraf er således med til at tydeliggøre vigtigheden af et velfungerende hjælpesystem. Hvis hjælpesystemet (her de ansatte og de kommunale indsatser) omkring herbergsbeboere ikke fungerer, stiller det flere beboere i en tilstand af stilstand eller tilbagegang. Det er en stor udfordring, idet mange beboere ofte ikke har meget at falde tilbage på i form af f.eks. støttende netværk, andre erhvervs erfaringer og andre indtægtskilder.

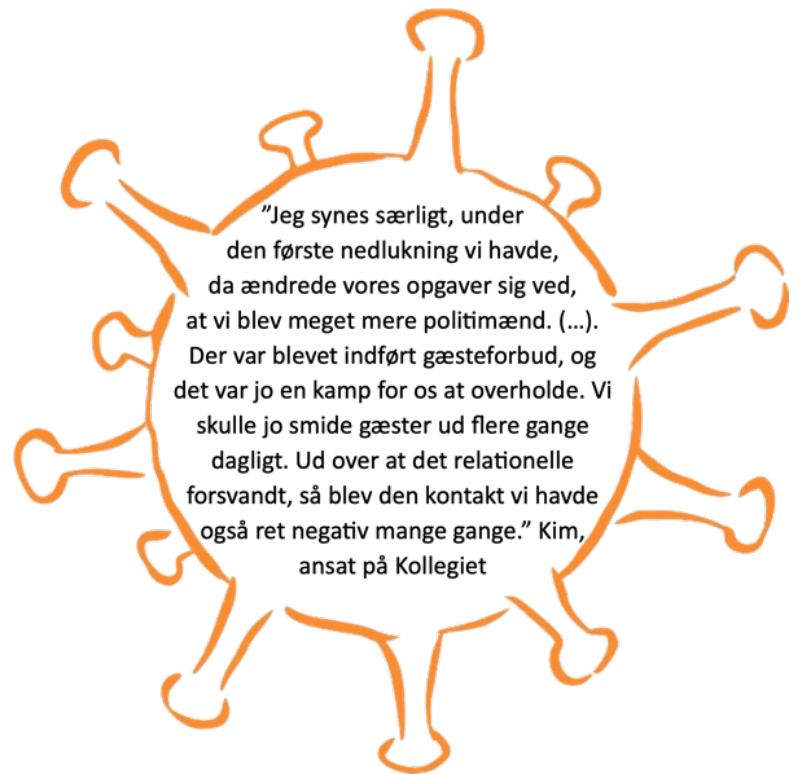
Koblet med manges skiftende motivation kan det betyde, at det for nogle er svært at starte op igen, men det kan også betyde, at nogle falder tilbage i dårlige vaner. Også her spiller personalet en vigtig rolle. En beboer fremhæver sin kontaktpersons afgørende betydning for, at han ikke falder tilbage i sin kriminelle fortid:

“Hun [kontaktpersonen] har kørt lidt hårdt på mig, men hun siger også ‘du skal have faste rammer’. Nå ja, ja. Det er nok rigtigt nok. Hun er OBS på mig, når jeg keder mig. Så er der lige ‘skal du lige med på en gåtur’. Så hiver hun fat i en. For der står ligesom i papirerne at... Altså jeg har ikke tænkt mig... Men hvis man keder sig for meget, og hvis du stadig er inde i den løbebane, så kan man meget hurtigt hoppe tilbage og lave gode penge og leve et luksusliv.” Lars 46 år, beboer på Kollegiet.

Også herbergsansatte har været frustrerede over ændrede arbejds gange

Flere ansatte på herbergerne fortæller, at det har været et udfordrende arbejdsår under covid-19. Det er særligt blandt Kollegiets ansatte, som har stået over for et længerevarende smitteudbrud på herberget, nødbemanding og et midlertidigt fokus på sygdom og regler frem for det socialfaglige arbejde. Det har bl.a. betydet, at de har skullet holde distance til beboerne, og at relationerne til beboere derfor har været begrænset.

Samtidig har arbejdet med beboernes opholdsplaner og forandringer været udfordret. Deres opgave som medarbejdere har således ændret sig fra at understøtte en positiv udvikling til at skulle sikre, at nye regler og restriktioner overholdes. Nogle beskrev en følelse af at agere politibetjente, når de var på arbejde. På RG60 var særligt det at skulle holde afstand også et frustrationspunkt blandt ansatte.

KAPITEL 5. TAB AF MENING I HVERDAGEN

Covid-19 giver følelsesmæssige reaktioner blandt beboerne. Nogle bliver bange for sygdommen og påvirkes af dens konstante tilstedeværelse i medier og samtaler. Andre reagerer i højere grad på sygdommens konsekvenser for deres hverdagsliv. Flere oplever en betydelig trivselspåvirkning og beskriver følelser af isolation, ensomhed, træthed, stress og et tab af mening i hverdagen.

Øget mistrivsel og bekymring

Mange beboere påvirkes følelsesmæssigt af covid-19. Særligt i pandemiens start, hvor alt er nyt, bliver mange påvirket. Både i nyheder, samtaler og i form af restriktioner på herbergerne bliver de konfronteret med en lurende fare, der ikke vides meget om. Nogle af deltagerne beskriver den første tid således:

"I starten fyldte det rigtig meget gennem nyheder, hvor de hele tiden sagde, at så mange er blevet ramt i dag, og gennemsnittet er sådan og sådan. Jeg blev rigtig, rigtig deprimeret, jeg blev rigtig trist. Altså hvad er det for et liv, vi lever, hvad er det her corona for noget. Hvorfor skal det være sådan. Og der var mange, der gik rundt i huset og sagde, 'ej corona har ramt 100 eller 200', selvfølgelig bliver man ked af det, selvfølgelig bliver man lidt påvirket." Yousef 25 år, beboer på RG60.

"Jeg var lige ved at blive sindssyg. Fordi jeg så bare corona og corona [på tv]. (...). Jeg har ikke arbejdet med virologiske ting, jeg har kun arbejdet med bakterier, men jeg ved jo en lille smule om det, og jeg fandt ud af, at jeg ikke skulle bruge al den tid på at høre på det. For så var man jo ved at blive sindssyg." Rene 62 år, beboer på Kollegiet.

For nogle er der også en bekymring for selv at blive ramt af covid-19:

"Jeg blev ked af det. Tænke åh nej, nu sker det for mig. Og der var ikke rigtig nogen, der kunne trøste mig. Så jeg gik sådan i min egen lille verden og prøvede på at tænke logisk og selv få mig til at fungere igen." Gustav 65 år, beboer på Kollegiet.

Covid-19s usynlighed og den konstante usikkerhed omkring sygdommen og dens følger gør således beboere både triste og bange.

Særligt i begyndelsen hersker en generel usikkerhed om epidemiens alvor. Bl.a. derfor er det svært at søge afklaring og trøst hos andre. Herbergsbeboere er derudover en målgruppe, som ofte kæmper med psykiske udfordringer. For nogle deltagere er covid-19 med til at genkalde eller udfordre et i forvejen skrøbeligt mentalt helbred.

En interviewdeltager fortæller om, hvordan det er både at bakse med vinterdepression og covid-19:

"Man kan godt sige, det har været hårdt. Selvfølgelig har det været hårdt. Og det er vinter, så vinterdepression og nu coronadepression. Det er to fluer, der bare ligger og svømmer inde i hovedet." Simon 27 år, beboer på RG60.

Manglende mening i hverdagen

Blandt undersøgelsens deltagere er det ikke blot covid-19s tilstedeværelse og frygt for sygdommen, der påvirker trivslen. Nogle deltagere udtrykker et stort behov for at holde sig aktive og i gang. Ikke blot fordi de kan lide det, men fordi det hjælper på deres mentale helbred.

Covid-19 tvinger dem til en mindre aktiv hverdag, hvilket ingen af dem trives i. Onur fortæller om, hvad han normalt lavede på en uge:

"Før arbejdede jeg fire dage om ugen, og nogle gange gik jeg to dage i skole. Der er et tilbud her i Valby. Nogle gange tager jeg cyklen eller løber og får noget frisk luft. Så bagefter går jeg ud med mine kammerater, og vi drikker kaffe eller spiser noget mad sammen. Nogle gange kom de til mig og så spiste vi sammen. Men sådan er det ikke mere. Du er ensom (...). Jeg føler mig isoleret." Onur 42 år, beboer på Kollegiet.

En anden beboer på Kollegiet, Mahdi, plejer også at have en aktiv hverdag med både arbejde, biblioteksbesøg, sociale aktiviteter mm. Han fortæller følgende om sin hverdag under covid-19:

"Jeg kan ikke lide det. Nogle gange føler jeg mig træt, for der er normalt mange aktiviteter, man kan lave. Pludselig er det lukket, og det er ikke godt for mig. Jeg føler ikke, det er så godt. (...). Hvis jeg ikke gør det [holder sig aktiv], så føler jeg stress, og jeg føler mig alene også. Jeg tænker meget på min mor og min familie og så videre. Så derfor er det bedre, hvis man har mange ting, man skal lave." Mahdi 63 år, beboer på Kollegiet.

Både Onur og Mahdi har kontakt til deres familie, men de bor i andre lande, hvorfor kontakten også før covid-19 foregik online. At have holdt sig i gang og fyldt dagene med aktiviteter lader til at have været med til, at de undgik at tænke for meget på familien og savnet til dem. Når Mahdi under nedlukningen er tvunget til at bruge meget tid på herberget

med sig selv, får uønskede tanker plads til at fylde meget. Han forsøger at holde sig i gang og lave ting derhjemme, men der er simpelthen for meget tid, der ikke bidrager til en meningsfuld hverdag. Det påvirker hans trivsel.

Også for Natascha, en ung beboer på RG60, påvirker manglende meningsfulde hverdagsaktiviteter trivslen. Natascha var startet i et uddannelsesforløb under covid-19, men på det tidspunkt er samfundet åbent, og hun kan møde fysisk op til undervisning. Da undervisningen kort efter går online, og hverdagen primært foregår fra herberget, mister hun motivationen for uddannelsen:

"Efter de lukkede det hele ned, og vi fik det der online undervisning, så er det virkelig gået ned ad bakke. Man bliver træt, man mister energi, og man mister lidt modet til at færdiggøre sin uddannelse. Man har ikke rigtig noget at stå op til, det er bare ens kedelige hverdag. (...). Man gør ikke noget ud af sig selv, for man skal ikke noget. Det er bare kedeligt. Jeg savner skolen, og jeg savner det med at tage ud med veninderne."
Natascha 23 år, beboer på RG60.

Fra at have en hverdag med skole, venner og caféliv, beskriver hun nu sin hverdag således:

"Jeg står op, når det passer mig, går i bad, spiser noget mad, går ned og siger godmorgen. Og så går man faktisk op igen, ligger og stener Netflix og falder i søvn, går ned igen og spiser og lige siger hej og går op igen." Natascha 23 år, beboer på RG60.

Den ændrede kontakt til det omkringliggende samfund betyder således også, at nogle beboere oplever demotivation og manglende formål med hverdagen. De har ikke adgang til aktiviteter, der bidrager til en meningsfuld hverdag, og som er nødvendige for deres trivsel. Det medfører et lavt niveau af overskud og energi til at holde fast i en hverdagsstruktur.

Rådet for Udsatte: Øget behov for socialpsykiatrisk behandling

Rådet for Socialt Udsatte samlede i sommeren 2020 viden fra de lokale udsatteråd og organisationer på udsatteområdet omkring deres problemer og løsninger vedrørende nedlukningen og den langsomme genåbning af samfundet.

Resultaterne viser blandt andet, at flere organisationer er bekymrede for efterslæbet fra nedlukningerne. Mange psykisk sårbare har haft det ekstra hårdt og kæmpet med angst, isolation og ensomhed. Rådet for Socialt Udsatte forventer derfor øget behov for socialpsykiatrisk behandling under genåbningen.

Herværende undersøgelse viser til sammenligning, at nedlukningen også har påvirket mange herbergsbeboeres trivsel og mentale sundhed. Både grundet frygt og usikkerhed forbundet til sygdommen, men også grundet manglende adgang til meningsfulde fællesskaber og aktiviteter.

KAPITEL 6. FORBRUGET AF RUSMIDLER ER BÅDE STEGET OG FALDET

Forbruget af rusmidler forandrer sig under nedlukningen. For nogle stiger forbruget, fordi den igangværende rusmiddelbehandling ikke kan opretholdes med samme effekt, da den går online. Andres forbrug daler. Både fordi adgangen til rusmidler er besværliggjort under covid-19 og i kraft af, at fællesskaberne omkring rusmidlerne ikke er til stede i samme omfang.

Stort forbrug af rusmidler

Mange herbergsbeboere har et stort forbrug af rusmidler. På de to herberger, undersøgelsen tager udgangspunkt i, er alkohol og hash særligt udbredt. Flere af deltagerne har som del af deres opholdsplan at mindske deres forbrug af rusmidler. Nogle forsøger med støtte fra de ansatte at nedsætte forbruget på egen hånd. Andre deltager i rusmiddelbehandling.

Som med andre regionale og kommunale indsatser forårsager covid-19 imidlertid, at rusmiddelbehandlingen går online. Det får konsekvenser for fleres forløb.

Flere interviewdeltagere fortæller, at det ikke har samme effekt at sidde foran en skærm eller tale i telefon, som det har at mødes fysisk. Det medfører desværre, at flere dropper behandlingen og genoptager deres forbrug. Thomas, som er ansat på Kollegiet, fortæller:

“Jeg synes, det er rigtig, rigtig synd for de beboere, jeg har, som har været i et godt forløb i misbrugsbehandling, men som simpelthen ikke kan det telefonisk, og så falder de fra i den her periode. (...). Jeg ved, der er nogen, der har arbejdet hjemme, og de har ringet. De har jo ikke kunne mødes, så jeg ved ikke, hvordan de skulle have gjort det anderledes. Men det virkede i hvert fald ikke det her.” Thomas, ansat på Kollegiet.

Foruden den gruppe som falder fra rusmiddelbehandlingen, er der også nogle beboere, som øger deres forbrug, fordi hverdagens andre aktiviteter har været stoppet. Den ekstra tid alene på værelset og fraværet af meningsfulde aktiviteter medfører et øget forbrug af rusmidler.

For andre beboere har covid-19 og den deraf tvungne pause fra hverdagens aktiviteter den modsatte effekt. Nedlukningen giver anledning til at stoppe deres forbrug af rusmidler. Det skyldes både, at nogle rusmidler er sværere at få fat på, og at nogle fællesskaber centeret omkring rusmidler ikke er til stede i samme omfang. Derudover skyldes det også, at den kollektive pause fra hverdagen og den deraf kommende ekstra mængde tid for nogle giver anledning til at stoppe op og tænke over deres forbrug, og derefter forsøger at stoppe.

Flere deltagere fortæller, at de er glade for deres beslutning om at stoppe, idet de er blevet opmærksomme på, hvor stor en forskel det gør for dem:

“Jeg føler, jeg var lidt afhængig af nogle ting. Og da corona så kom, så følte jeg, at de her ting, jeg var nødsaget til at gøre, ligesom blev dæmpet lidt. For jeg havde ikke mulighed for at gøre det mere. Lidt ligesom at tage en kold tyrker på smøger eller et eller andet. Så finder man ud af, at det er hårdt i starten men whatever. Det gik bare for stærkt dengang. Før corona skulle man hele tiden være på og dit og dat. Det var faktisk dejligt, at der var en fælles time out for os alle sammen.” Mattias 22 år beboer på RG60.

“Jeg er ikke glad for, at det [covid-19] er kommet, men det har ligesom givet mig sådan et 'wake-up call'. Jeg var ude, hvor jeg drak ekstremt, og det var ikke et særlig kønt syn at kigge på. Jeg tror bare generelt, at jeg ikke kan tåle alkohol. Min opførsel bliver rigtig grim, og jeg bliver bare et uhyggeligt monster.” Yasmin 23 år, beboer på RG60.

At mindske eller stoppe et forbrug af rusmidler er ikke nemt. Foruden at skulle nedkæmpe en afhængighed, er der ofte et fællesskab, der forsvinder. En deltager fortæller om sine venskaber, der alle er koblet til alkohol, og fordi han nu ønsker at stoppe, har de ikke kontakt længere:

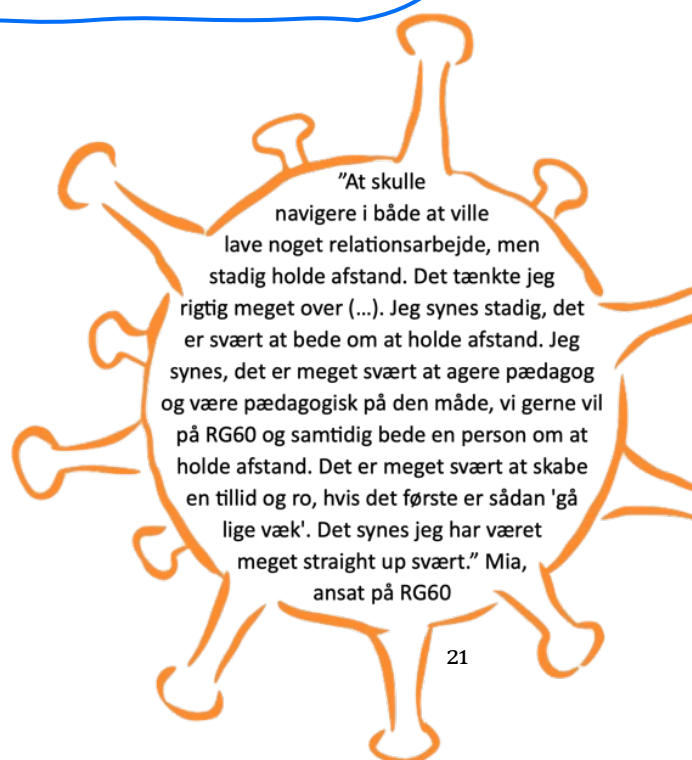
"Det [alkohol] fylder det hele, føler jeg. Lige for tiden hvor jeg er i gang med at stoppe, og de stadig fortsætter, der... Jeg tror, de synes, jeg er en smule hellig for tiden. Så vi snakker egentlig ikke sammen." William 37 år, beboer på Kollegiet.

William er opsat på at stoppe sit forbrug af alkohol og hash. Derfor vælger han lige nu ikke at have kontakt til sine venner. *"Ellers har jeg sværere ved at nå mit mål"* fortæller han. Andre deltagere fortæller derudover, at de ikke ved, hvad der sker, når samfundet åbner op igen. Fordi mange fællesskaber er afbrudte under covid-19, er det for nogle en anledning til at forsøge at stoppe. Men eftersom at mange også oplever et socialt afsavn i denne tid, er der en risiko for, at forbruget begynder igen, når adgangen til fællesskaberne er tilbage.

FEANTSA: Husk arbejdsglæde hos ansatte og frivillige

Den europæiske hjemløseorganisation FEANTSA udgav i efteråret 2020 et magasin, der omhandlede covid-19s påvirkning på hjemløse og indsatser for hjemløse. Baseret på et EU-survey sendt rundt til europæiske organisationer, der arbejder med hjemløse, kommer en artikel i magasinet med anbefalinger til, hvordan man kan arbejde med nogle af de udfordringer, covid-19 har medført.

FEANTSA anfører bl.a., at pandemien har øget antallet af personer, der er socialt udsatte samt øget graden af deres udfordringer. I den sammenhæng er det afgørende, at hjælpesystemet omkring dem fortsætter med at virke. Her er et fokus på bl.a. ansatte og frivillige og deres mentale og emotionelle helbred vigtigt for at bevare deres motivation for arbejdet i en krisetid. Det taler ind i denne undersøgelses resultater, der netop viser, at medarbejdernes arbejdsglæde daler, når de ikke kan udføre deres arbejde, som de plejer og ønsker det, i en længere periode.

KAPITEL 7. COVID-19 GIVER TID OG RO TIL POSITIVE FORANDRINGER

I takt med, at mange aktiviteter er aflyste og ændrede, er der ekstra tid og ro til at skabe positiv forandring i livet. Nogle beboere på herberger bruger tiden til at fordybe sig i ellers udfordrende ting som et svært fag i skolen eller uoverskuelige huslige opgaver. Nogle begynder på et studie, og andre får helt nye interesser.

Ny motivation for beskæftigelse og nye interesser

Som de sidste kapitler viser, medfører covid-19 adskillige udfordringer for herbergsbeboere. Der har dog også været positive forandringer koblet til covid-19. Blandt de yngre deltagere har flere eksempelvis haft lyst til at genoptage eller påbegynde en uddannelse. Det er primært sket fra efteråret 2020, dvs. efter ca. et halvt år med covid-19. En beboer fra RG60 fortæller om sin motivation for at starte en uddannelse:

"Jeg fik sådan en følelse af, at jeg havde siddet stille for længe nu og især under corona. Der er ikke en skid at lave, og der er intet, der har åbent og sådan noget. Så her forleden fik jeg faktisk en lyst til at starte noget op, så jeg har faktisk sendt en ansøgning til uddannelse her til sommer." Mads 25 år, beboer på RG60.

Mattias, som tidligere havde et job, og som ikke havde regnet med at bo på herberg så længe, fortæller følgende:

"Med den første nedlukning tænkte jeg stadig, at jeg bare skulle arbejde (...). Men jeg tænkte meget mere over min fremtid, end jeg plejer at gøre. Og jeg tænkte, nu hvor jeg er helt nede på det laveste, så kan jeg lige så godt tage det hele med. Og det var faktisk grunden til, at jeg søgte ind på uddannelsen. Fordi jeg tænkte 'lad mig bare få det gjort'. (...). Jeg er ved at gøre noget med mig selv og min fremtid, så hvorfor ikke." Mattias 22 år, beboer på RG60.

Udover at der var anledning til at starte en uddannelse, så pointerer Mattias også, at den ekstra tid, covid-19 har givet, har haft positiv indflydelse på hans koncentrationsevne. Det har givet ham ro til at arbejde med de svære ting. Før var han hurtigere til at sige "det kan jeg ikke finde ud af, fuck det, videre", men nu forsøger han at tage sig tid og gå i dybden.

Netop tiden og roen har også givet ham og flere andre nye interesser:

"Jeg har fået øjnene op for nogle andre ting, som jeg ikke føler jeg ville have fået øjnene op for før. F.eks. at læse. Det er jeg faktisk blevet meget glad for. Det har jeg ikke altid gjort (...), men fordi jeg har så meget tid, så prøver man nogle forskellige ting. Og så kan du falde for nogle andre ting." Mattias 22 år, beboer på RG60.

Mennesker i hjemløshed kæmper ofte med flere komplekse problemer. Mange har derfor også uhensigtsmæssige mønstre og vaner, som er vanskelige at ændre på. Med covid-19 befinder vi os alle pludselig i en ny kontekst, og derfor bliver nogle af disse vaner sat på en midlertidig pause. Det udnytter nogle til at gøre noget nyt. Det medfører nye interesser og tid til at fordybe sig i dem.

Også nogle af de ældre deltagere oplever positive forandringer under covid-19. Nogle beboere har et behov for daglig støtte fra personalet, men under covid-19-udbruddet på Kollegiet, er den daglige kontakt med personalet begrænset. Det betyder, at flere beboere er overladt mere til sig selv. For nogle er det en udfordring, men for enkelte viser det sig at være et godt skub på det rette tidspunkt:

"Det har givet mig lidt mere mod på tingene. Jeg har lært at klare lidt flere ting på egen hånd. Før der kunne jeg jo stort set ikke klare noget som helst. Jeg orkede ikke engang at tage opvasken uden, at jeg havde behov for hjælp. Nu klarer jeg stort set det hele på egen hånd. Det er en stor lettelse." Andres 41 år, beboer på Kollegiet.

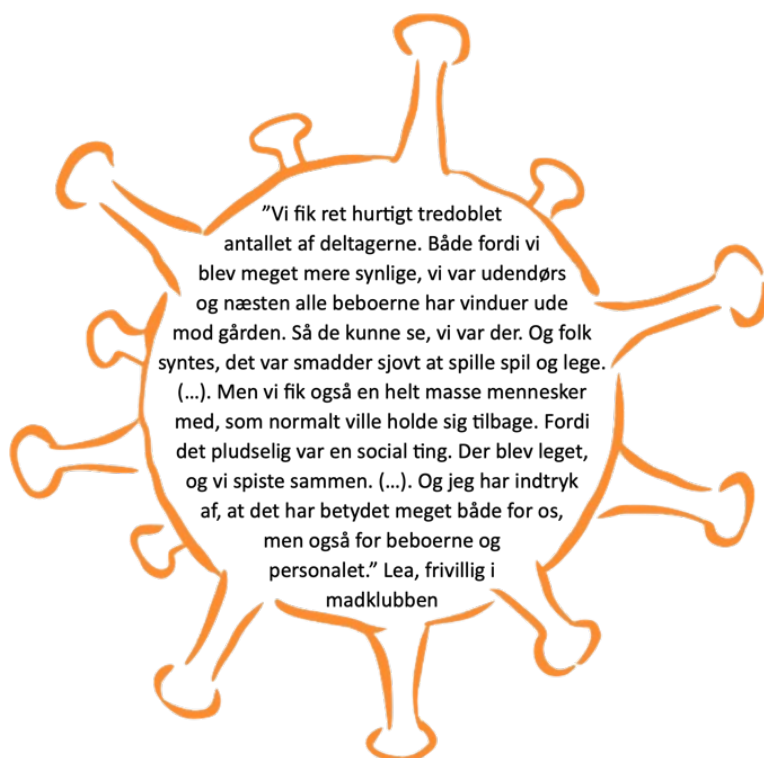
At have været tvunget til at leve med covid-19 i over et år har således også haft en positiv effekt på flere deltageres hverdag. De mange måneder med afkobling fra den normale hverdag har både givet tid til eftertanke og handling, men har også motiveret nogle til at klare flere ting selv.

Positive læringer om eksisterende praksisser

Beboermøder: Covid-19 medfører ændrede arbejdsgange. Derfor må adskillige praksisser omtænkes og aflyses. Blandt andet beboermøder. På RG60 bliver der ikke afholdt beboermøder det meste af tiden under covid-19. Før plejede beboerne ikke at udtrykke nogen særlig begejstring for møderne, men under fraværet af dem italesætter beboerne et savn efter disse møder. De viser sig at have stor betydning for mange. Det er en brugbar indsigt, som har bekræftet de ansatte i vigtigheden af at afholde møderne.

Den sociale madklub: Også de frivilligdrevne sociale madklubber har en stor betydning for mange beboere på RG60. Covid-19 gør dog, at aktiviteten skal omtænkes og udføres på en ny måde. Den går fra at involvere beboere i planlægning, udførelse og oprydning af en middag, til at have mere fokus på det sociale fællesskab omkring maden – herunder både spil og lege samt det at spise måltidet sammen. Derudover rykker de udendørs, og det bliver gratis at være med. Madklubben har aldrig været så populær, og de frivillige nyder også, at de ikke skal "være efter" beboerne ift. pligter og betaling. Disse erfaringer peger på, at madklubben på RG60 fremover kan blive en kombination af madlavning og pligter og have et større fokus på leg og spil.

Forskelle mellem de unge og de ældre herbergsbeboere

Denne undersøgelse omhandler herbergsbeboere i forskellige aldersgrupper. Og som rapportens syv kapitler har vist, har netop alder og sted i livet haft en betydning for, hvordan covid-19 har påvirket beboerne.

Som ung voksen er man et sted, hvor mulighederne for at starte noget nyt, møde nye mennesker og udvikle sig er store. Mange har gang i forskellige aktiviteter og prøver forskellige ting af. Det billede viser sig også blandt unge i hjemløshed. Der er en del af de interviewede beboere på RG60, som normalt færdes uden for herberget og deltager i aktiviteter som fester, sport, uddannelser og jobs. De har en aktiv hverdag og møder andre mennesker, der ikke er hjemløse. Netop derfor var omvæltningen med covid-19 stor. Adgangen til aktiviteter og relationer uden for herberget blev besværliggjort og tilværelsen som hjemløs kom til at fylde mere. Det medførte blandt andet at nogle følte sig mere uden for samfundet.

Blandt de ældre interviewede herbergsbeboere lever flere en mere stille hverdag. Blandt deltagerne på Kollegiet er der færre, som starter nye aktiviteter og prøver forskellige ting af. Flere bruger derimod mere tid på herberget, hvorfor adgang til herbergets aktiviteter, fællesarealerne og personalet har en særlig stor betydning. At kunne komme i cafeen og ses med andre beboere er f.eks. højdepunkter for flere, så nedlukningen af netop Kollegiet og fællesarealerne var til stor gene for de ældre - større end nedlukningen af det omkringliggende samfund.

For de ældre herbergsbeboere gælder desuden, at de har levet et længere liv end de unge. Som beskrevet i rapporten har dette også en betydning for, hvordan covid-19 har påvirket dem. Fordi mange har levet et liv i udsathed og kaos, har de oplevelser og erfaringer med i bagagen, som har gjort dem i stand til at tilpasse sig en ny hverdag og bruge meget tid alene. Det har ikke været lige så udpræget blandt de unge deltagere.

Forskellige steder i livet har således en betydning for, hvad man bruger sin hverdag på, hvad man ønsker for fremtiden og dermed også, hvordan covid-19 har påvirket hverdagen. De unge deltagere har et større behov for at være en del af det omkringliggende samfund end de ældre. De ældre har derimod et større behov for at kunne omgås andre beboere og personalet på herberget. De ældre har derudover livserfaring, der har gjort dem bedre i stand til at håndtere en covid-19-tid med begrænset social kontakt.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Denne undersøgelse sætter spot på en række punkter, om kræver særlig opmærksomhed. Opmærksomhedspunkterne er formuleret på baggrund af interview med beboere og ansatte samt workshops med ansatte fra RG60 og Kollegiet.

Opmærksomhedspunkterne retter sig primært mod genåbningen af samfundet, men også mod eventuelle nye nedlukninger.

- **Behov for støtte kan være ændret efter nedlukningen.** I takt med at beboerne har brugt mere tid på herbergerne, er de kommet længere væk fra det omkringliggende samfund og fællesskaber. Det påvirker deres mentale sundhed og sociale kompetencer. Som herbergsansat må man derfor være opmærksom på, om beboerne har fået nye behov for støtte. Det kan eksempelvis være støtte til at genoptage brudte relationer uden for herberget eller til at håndtere psykisk mistrivsel.
- **Nogle beboere har brug for ekstra motivation til at bryde nye vaner.** Nogle beboere har vænnet sig til en hverdag med få aktiviteter på grund af covid-19-restriktioner. Derfor har nogle brug for et ekstra skub til at finde motivationen til at ændre på deres livssituation eller til at genfinde motivation tabt under nedlukningen. Det kan f.eks. være ved at bygge bro til de aktiviteter, der har været afbrudt under covid-19 og motivere beboerne til at deltage.
- **Ryk flere aktiviteter udendørs.** Under covid-19 er flere aktiviteter rykket udendørs (f.eks. madklubber, gang- og beboerrådsmøder). Det giver øget deltagelse, da aktiviteterne bliver mere synlige, og adgangen lettes. Derfor bør opmærksomheden rettes mod fortsat at afholde aktiviteter ude og overveje, om flere aktiviteter med ingen eller få justeringer kan flyttes ud under åben himmel.
- **Identificer beboernes ændrede ønsker for forandring.** Under nedlukningen befinder flere beboere sig i en venteposition, hvor de ikke kan gøre det samme som før. For nogle skaber det en ny situation med ændret motivation for forandring. Det er derfor relevant at gennemføre individuelle samtaler med beboerne for at identificere ønsker for forandring. Herunder hvilke mål beboeren sætter sig, og hvordan de med støtte fra hjælpesystemet kan opnå disse.
- **Understøt realistiske forandringer.** Mange beboere har en oplevelse af, at deres situation er gået i stå. De har brug for at opleve en forandring og ønsker udvikling på mange forskellige områder på én gang. Det er her vigtigt at støtte beboeren i en proces, som er realistisk og overskuelig. Eksempelvis ved at skabe nogle overskuelige delmål, der sikrer at beboeren kan følge med, men samtidig bevarer motivationen.
- **Sørg for at sikre den gode relation.** Under covid-19 har det relationelle arbejde været udfordret. Nogle vil i den sammenhæng have behov for at skulle genvinde tillid og styrke relationen. Som ansat på et herberg skal man derfor være opmærksom på, at reetableringen af en god relation kan kræve ekstra tid og opmærksomhed.
- **Understøt den positive udvikling.** Undersøgelsen viser, at nedlukningen for nogle beboere har medført en positiv udvikling i deres situation, da de har haft tid og ro til nye ting. Når samfundet åbner, er der risiko for at nogle vil falde tilbage i uhensigtsmæssige vaner og mønstre. Det er derfor vigtigt at støtte beboerne i at huske på og fortsætte de positive forandringer. Det indebærer f.eks. at understøtte dem, som

har stoppet deres forbrug af rusmidler, i at bevare motivationen, selvom fællesskaber og aktiviteter åbner op igen.

- **Forventningsafstem med beboerne.** Nogle beboere vil opleve, at der efter nedlukningen er ekstra travlhed i det offentlige og private hjælpesystem. Det kan give frustrationer. Derfor er det vigtigt at tale med sammen om, at ikke alt kan ske i det tempo, som man måtte ønske sig.
- **Glem ikke det enkelte menneske.** Gennem undersøgelsen er det blevet tydeligt, at beboernes mentale sundhed og trivsel er blevet påvirket på mange forskellige måder. Det er derfor vigtigt, at ansatte og frivillige spørger til, hvordan den enkelte beboer har det efter nedlukningen, taler med beboerne om deres oplevelser under nedlukningen og om, hvordan det har påvirket dem. Ikke udelukkende med et fremadrettet fokus, men også for blot for at se, høre og anerkende det enkelte menneske.
- **Ledere skal støtte medarbejderne i genåbningsfasen.** Efter en lang periode med ændrede arbejdsgange både internt og i arbejdet med eksterne samarbejdspartnere, er der som herbergsansat med et mange ting at tage fat i efter nedlukningen. Her er det som leder vigtigt at vise forståelse for, at alt ikke kan genoptages på én gang.
- **Sørg for at sikre tydelig kommunikation til beboere under nedlukning.** I den første tid med covid-19 i Danmark var der mange ubekendte. Ingen kendte sygdommen, og alle forsøgte at navigere i situationen bedst muligt. Heriblandt give information til dem, som skulle have det. Det var dog ikke alle herbergsbeboere, som oplevede at få den tilstrækkelige information. De var meget usikre på, hvilke konsekvenser nedlukningen ville få for dem. I tilfælde af nye nedlukninger er det derfor vigtigt at være opmærksom på at kommunikere tydeligt og sikre sig, at alle har forstået situationens betydning for netop dem.

UNDERSØGELSESDSIGN

Undersøgelsen er gennemført som en kvalitativ undersøgelse baseret på 34 interviews med 48 personer.

KVALITATIVE INTERVIEWS MED 48 PERSONER

28 ENKELTINTERVIEWS

med 9 beboere fra RG60
og 19 fra Kollegiet

2 FOKUSGRUPPEINTERVIEWS

med 10 ansatte

2 FOKUSGRUPPEINTERVIEWS

med 7 frivillige

2 INTERVIEWS

med 3 ledere

Samtlige interviews er gennemført ud fra en semistruktureret interviewguide. Denne interviewmetode giver mulighed for at komme omkring planlagte tematikker samtidig med, at der er plads til, at interviewdeltagerne kan påvirke samtalerne forløb. Interviewene varede gennemsnitligt en time.

Interviewene er afholdt fra slutningen af november 2020 til midten af april 2021. Det er over en længere periode end planlagt, hvilket skyldes, at covid-19-nedlukningen i vinteren 2020/2021 umuliggjorde afholdelse af interviews i december, januar og halvdelen af februar. Det betyder, at beboerne er blevet interviewet på forskellige tidspunkter, og nogle dermed kun har oplevet første nedlukning, nogle har oplevet begge og andre har som herbergsbeboere kun oplevet den anden nedlukning.

De første otte beboerinterviews blev afholdt ved fysisk fremmøde i november. De resterende er fra midt februar blevet afholdt online. Den fysiske afstand under interviewene kan på den ene side have givet en følelse af distance mellem interviewer og informant. Dette har interviewer forsøgt at imødegå ved at være særligt imødekommende, nærværende og lyttende samt dele lidt af sig selv. På den anden side kan den fysiske afstand have gjort nogle interviewpersoner mere komfortable med at dele personlige erfaringer. Derudover har interviewene kunne foregå mere spontant online, hvilket har været en fordel for adskillige beboere.

Alle interviewede er blevet informeret om undersøgelsens formål, om deres anonymitet samt om optagelse af interview. Samtlige har givet skriftligt samtykke til dette.

Rekruttering af beboere er foregået gennem tre ansatte på herbergerne. En på RG60 og to på Kollegiet (én fra §110 og én fra §107). De ansatte har haft fokus på følgende i rekrutteringen:

- At beboeren har ønske om at deltage.
- At beboeren har boet på et af herbergerne under covid-19 nedlukningen.
- At beboeren ikke har været så påvirket af rusmidler på interviewtidspunktet, at han/hun ikke har kunnet forstå konsekvenserne af sin deltagelse.
- At beboeren kan forstå formålet med interviewet.
- At de deltagende repræsenterer en mangfoldighed i alder, køn og etnicitet.

Forud for interviewene blev der gennemført en kortlægning af herbergernes handlinger vedr. instrukser om nedlukning fra myndighederne samt overordnede socialpolitiske ændringer. Med afsæt heri handlede interviewene om beboernes hverdage, hvordan de ændrede sig med covid-19, og hvordan beboerne forholdt sig til disse ændringer.

Undervejs i undersøgelsen har vi afholdt to workshops med ansatte fra herbergerne og fra WeShelters sekretariat. Først afholdt vi en fortolkningsworkshop med fem herbergsansatte omkring foreløbige resultater. Efter afsluttet dataindsamling afholdt vi en udviklingsworkshop med syv ansatte omkring formulering af opmærksomhedspunkter.

Herbergerne RG60 og Kollegiet Gl. Køge Landevej

Herberg	Ungeherberget RG60	Herberget Kollegiet Gl. Køge Landevej
Lokation	Nørrebro	Valby
Målgruppe	Mænd og kvinder i alderen 18-29 år	Primært mænd over 25 år (På §110 bor der mænd og på §107 bor der både mænd og kvinder).
Antal beboere	24 pladser	97 pladser
Tilbudstype	Tilbud efter servicelovens §110	Tilbud efter servicelovens §107 (23 pladser) og §110 (74 pladser)
Beboerprofiler	Beboerne har ofte et højt forbrug af rusmidler, komplekse sociale problemer samt psykiske sygdomme. Mange har været anbragte som børn. Størstedelen er på overførselsindkomst, hvoraf en håndfuld stykker plejer at være studerende.	Beboernes liv er ofte præget af betydeligt alkoholforbrug og komplekse sociale problemstillinger. Størstedelen er på overførselsindkomst, har intet eller begrænset netværk og ringe tilknytning til arbejdsmarkedet og foreningsliv
Gennemsnitlig tid på herberget	8 måneder	Beboere på §110 bor i gennemsnit 1,5 år på Kollegiet. På §107 er den gennemsnitlige opholdstid 6 år.
Fysiske rammer	På RG60 deler beboerne værelser to-tre personer samt køkkenfaciliteter, toilet- og badefaciliteter. Derudover har de adskillige fælles opholdsrum.	På Kollegiet bor folk på eneværelser fordelt på 11 gange. På hver gang er der et fælles køkken samt bad og toiletter (enkelte har eget bad og toilet). Derudover er der en stor fælles café med kantine og tv-stue.
Covid-19 restriktioner	I foråret 2020 kom der på RG60 gæsteforbud, de ansatte bar mundbind, der blev holdt afstand mellem beboere og ansatte samt anbefalet afstand beboerne imellem (så vidt det var muligt). Det har ikke været muligt at lukke nogle rum af. Derudover har fællesaktiviteter som beboerrådsmøder og madklubber været periodevist aflyst.	I foråret 2020 kom der på Kollegiet gæsteforbud, caféen lukkede og frivillige aktiviteter blev sat på pause. Derudover måtte beboerne ikke besøge hinanden på tværs af gangene, de skulle så vidt muligt blive på værelserne, og der skulle være så lidt fysisk kontakt mellem ansatte og beboere som muligt. Der blev etableret en nødvagtplan, så der var så få på arbejde som muligt og telefonopkald blev del af den daglige kontakt til beboerne. Restriktionerne ændrede sig løbende, særligt over sommeren blev de dæmpet. I december, januar og februar var der helt lukket ned, og beboerne skulle så vidt muligt blive på deres værelser og måtte ikke have besøg.
Smittesituation	Der har ikke været nogen smittede på RG60.	I december, januar og februar var der smitteudbrud på Kollegiet blandt både beboere og ansatte.

WESHELTER – SOCIALT ARBEJDE SIDEN 1893

WeShelter har siden 1893 udført socialt arbejde på et fundament af den grundlæggende kristne værdi næstekærlighed. Og med det menneskesyn, at ethvert menneske er værdigt. I dag er dette fortsat grundlag for vores kamp mod hjemløshed, ensomhed og psykisk mistrivsel. Uanset den enkeltes baggrund og profil, så møder vi alle som værdige medmennesker med ret til at bliver anerkendt og inkluderet.

Målet i det sociale arbejde er, at mennesker i udsatte positioner får mulighed for at leve et liv som ligeværdige borgere og træde ind i fællesskaber ved at erkende, udvikle og anvende deres egne resurser. WeShelter består af herbergerne Kollegiet Gl. Køge Landevej i Valby og RG60 på Nørrebro. Derudover driver vi en række væresteder og sætter vilkårene for hjemløse og socialt udsatte på den offentlige dagsorden. WeShelters sociale arbejde varetages såvel af lønnede som frivillige kræfter. Frivillighed er for os et vigtigt redskab i det sociale arbejde. Ikke mindst i det relationelle arbejde kan det have stor betydning, at relationen er mellem mennesker, som engagerer sig i hinanden af fri vilje.

WeShelter driver bl.a. frivillig økonomirådgivning, yoga og massage, sociale madklubber og en besøgsvenneordning. Vores særkende er frivilligt arbejde i samarbejde med offentlige og private institutioner.

Arbejdet drives dels for offentlige tilskud og kommunale driftsoverenskomster samt et kludetæppe af tilskud og bidrag: Offentlige puljer, fonde og legater, støtte fra enkeltpersoner og donationer fra menigheder og sponsorater og gaver fra virksomheder.

LITTERATUR

Artikler og rapporter

Kinsman, John & Tjede Funk 2020. Good practices during the covid-19 pandemic for organisations supporting people experiencing homelessness: Findings from an EU-wide survey i *Homelessness in Europe. A Magazine by FEANTSA*. 20. oktober 2020.

Kompasset 2020: *COVID19 and homeless migrants, spring 2020*. København: Kompasset

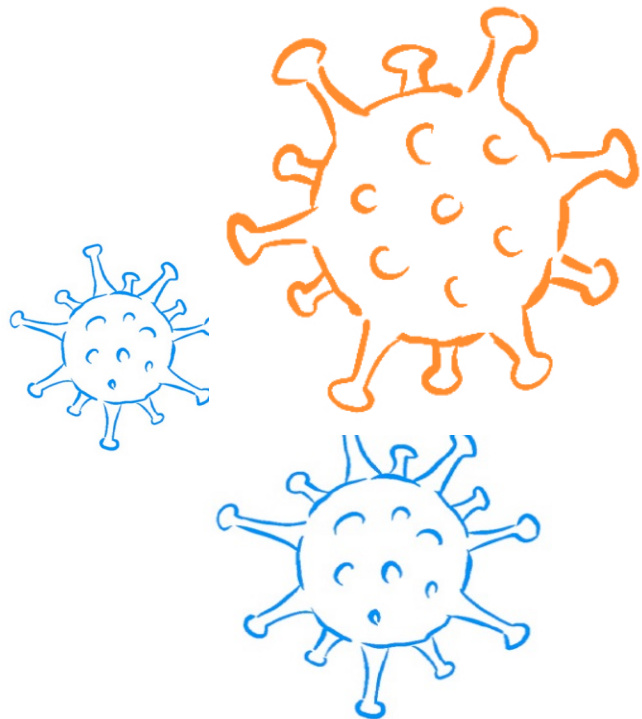
Rådet for Socialt Udsatte 2020: *Organisationer og lokale udsatteråds vurdering af problemer og løsninger på udsatteområdet ved nedlukningen og den langsomme genåbning af samfundet*. København: Rådet for Socialt Udsatte

Hjemmesider

Nygaard-Christensen, Maj & Center for Rusmiddelforskning (2020). *Brugerperspektiver på covid-19 pandemien og indsatser for socialt udsatte*. Lokaliseret d. 15. juni 2021 på:
https://psy.au.dk/fileadmin/site_files/filer_rusmiddelforskning/dokumenter/Webinarer/COVID-19_udsatte_borgere_Maj_Nygaard-Christensen.pdf

Podcast

Nygaard-Christensen, Maj. 2021. Samtale: Hvordan klarer socialt udsatte coronakrisen? *STOF – Rusmidler, mennesker og samfund*.

Støt WeShelters arbejde for hjemløse og udsatte

- Send en SMS med teksten 'GAVE' til 1245 og støt med 50 kr. (+ alm. sms-takst)
- Doner et valgfrit beløb via MOBILEPAY 69 212
- Bliv fast bidragsyder, se hvordan på www.weshelter.dk/giv

Dit bidrag gør en forskel.